

(*)Facultade de Bioloxía

Presentación

<http://bioloxia.uvigo.es/en/faculty/presentation>

Dean Team

(*)
<http://bioloxia.uvigo.es/gl/facultade/equipo-decanal>

Web

<http://bioloxia.uvigo.es/en/>

Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, Formación Profesional y Enseñanzas de Idiomas. Especialidad: Lenguas y Literaturas. Lenguas Extranjeras

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V02M066V09101	Guidance and Tutorial Function	1st	3.5
V02M066V09102	Psychological Development of Learning in Secondary Education	1st	4.5
V02M066V09103	Curriculum Design and the Organisation of Educational Centers	1st	4.5
V02M066V09104	An Educational System and Education in Values	1st	3.5
V02M066V09230	Foreign Languages in the Spanish and International Context	1st	8
V02M066V09231	Didactics of Teaching Foreign Languages	2nd	12
V02M066V09232	Strategies for Teaching Innovation in the Field of Foreign Languages	1st	6
V02M066V09301	Internships	2nd	12
V02M066V09401	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Orientación e Función Titorial**

Subject	Orientación e Función Titorial			
Code	V02M066V09101			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Doval Ruiz, María Isabel			
Lecturers	Doval Ruiz, María Isabel			
E-mail	mdoval@uvigo.es			
Web				
General description	A materia "Orientación e Función Titorial", está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante futuro docente- ó tratar de situar os procesos de orientación e titoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente personalizado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familias.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.

C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
C21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
C24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
C25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
C30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Analizar e valorar a importancia da orientación e da tutoría como un factor de calidade no ensino en secundaria, sensibilizando ó profesorado da necesidade da súa participación activa.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C2 C4 C12 C21 C25 D2
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C2 C4 C7 C12 C21 C25 D2
Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.	C1 C4 C9 C10 C12 D1 D3
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria.	C3 C7 C9 C13 C19 C24 C31 D1 D2

Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C1 C3 C4 C9 C10 C12 C30 D1 D3
Coñecer e aplicar algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor tutorial.	B1 B4 B6 B7 B11 B18 C4 C7 C21 C30 C31 D1 D3
Promover e manter a comunicación coa familia e o entorno. informando e asesorando nos diversos ámbitos da orientación e a acción tutorial.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18 C7 C8 C9 C10 C12 D1 D3

Contidos

Topic	
1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	1.1Concepto e principios de orientación. A función tutorial: concepto e contidos.
2.- Bases lexislativas da orientación e función tutorial.	2.1Das leis orgánicas ao decreto 120/1998 e a orde que o desenvolve.
3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.	Outras disposicións relacionadas coa orientación e a tutoría: regulamentos de centros, currículo, avaliación psicopedagóxica e atención á diversidade
4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade.	3.1Funcións do diagnóstico na educación secundaria: preventiva e correctiva. Diagnóstico e atención á diversidade. O diagnóstico nas dificultades de aprendizaxe
5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.	4.1Programas de intervención na atención á diversidade e principais estratexias didácticas.
6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.	5.1Medidas ordinarias de atención á diversidade. Medidas extraordinarias de atención á diversidade
7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.	6.1Concepto de plan de acción tutorial para a educación secundaria. Actividade orientadora do profesor tutor, estratexias e técnicas.
	7.1A relación familia e profesores tutores. As familias na toma de decisión nos centros de secundaria. A orientación ás familias dende a tutoría e o departamento de orientación: o consello orientador

Planificación

Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Presentación	2	4	6
Foros de discusión	0	2	2
Lección maxistral	8	16	24
Seminario	0	2	2
Actividades introductorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	4	8	12
Traballo	0	40	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricase/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como presentar a materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Realización de traballos e actividades derivadas dos contidos da materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C12 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	10		C25 C31	D3
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	40	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3

Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	40	B1	C1	D1
			B4	C2	D2
			B6	C3	D3
			B7	C4	
			B9	C7	
			B11	C8	
			B18	C9	
				C10	
				C12	
				C21	
				C24	
				C25	
				C30	
				C31	

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN CONTINUA:

Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser a lo menos do 80% estando admitido faltar ó 20 % da presencialidade.

Para superar a materia será preciso que os/as estudantes obteñan en cada proba como mínimo un 50% da cualificación nese apartado.

AVALIACIÓN GLOBAL

O alumnado que non poida seguir a avaliación continua realizará unha proba dos contidos da materia, na data marcada no calendario do mestrado para os exames oficiais. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características de dita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente.

Aqueles/as estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo, na que se avaliarán as competencias non adquiridas na 1ª oportunidade.

Poden consultarse as datas oficiais de avaliación da materia na web do Mestrado no espazo "exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario**

Subject	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario			
Code	V02M066V09102			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Alfonso Gil, Sonia			
Lecturers	Alfonso Gil, Sonia			
E-mail	soalgi@uvigo.es			
Web				
General description	A presente materia ten un carácter básico e común para tódalas especialidades do posgrao de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuatrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das chaves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicológicos (cognición, linguaxe, personalidade, etc.) ó longo do período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de mestres da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ó desenvolvemento dos adolescentes a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
C26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.	B9 B18 C1 C2 C3 C4 C21 D3

Contidos

Topic

1. FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	Psicoloxía Psicoloxía do desenvolvemento Psicoloxía da Educación Comportamento humano
2. PSICOLOXÍA DO DESENVOLVEMENTO	Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia
3. PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. Enfoques cognitivos e socio-culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. Factores Intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor-alumnos.
4. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA	Necesidades Específicas de Apoio Educativo Dificultades específicas de Aprendizaxe en Lectura, escritura e cálculo Necesidades Educativas Especiais TDAH

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	8	12	20
Resolución de problemas de forma autónoma	2	37.5	39.5
Traballo tutelado	12	10	22
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	A profesora explica e resolve dúbidas relacionadas con cada un dos bloques temáticos da materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades relacionadas coa materia nas que se plantean problemas ou exercicios para resolver de forma autónoma.
Traballo tutelado	Actividades e prácticas para resolver de forma individual ou en grupo sobre contidos da materia

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A profesora atende e resolve dúbidas relacionadas cos bloques temáticos de forma presencial ou a través de titorías e correo electrónico.
Resolución de problemas de forma autónoma	A profesora atende e resolve dúbidas sobre os problemas planteados de forma presencial ou a través de titorías e correo electrónico.
Traballo tutelado	A profesora atende e resolve dúbidas sobre a realización dos traballos de forma presencial ou a través de titorías.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A profesora resolve dúbidas durante a realización da proba e tamén nas sesións previas á realización da mesma de forma presencial.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades relacionadas coa materia nas que se plantean problemas ou exercicios para resolver de forma autónoma	40	B9 B16 B18	C1 C2 C3 C4 C21 C26	D3
Traballo tutelado	Actividades e prácticas para resolver de forma individual ou en grupo sobre contidos da materia	30	B9 B16 B18	C1 C2 C3 C4 C21 C26	D3
Exame de preguntas obxectivas	Entre 20 a 40 preguntas tipo test con tres opcións de resposta.	30	B9 B16 B18	C1 C2 C3 C4 C21 C26	

Other comments on the Evaluation

Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, a lo menos do 80% estando admitido faltar ó 20 % da presencialidade.

Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/ou en moovi, e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua. Para aprobar a modalidade de [avaliación continua], os/as estudantes deberán ter aprobada cada metodoloxía e proba de avaliación.

O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación global, ao redor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do mestrado para os exames oficiais. Esta proba de avaliación global suporá o 100% da puntuación e os seus pormenores e características serán concretadas polo profesorado ao alumnado o día da presentación da materia e cando se faga a consulta persoalmente.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Berger, S.K., **Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia**, Panamericana, 2016

Caballero, M., **Neuroeducación en el currículo**, Pirámide, 2019

Coll, C., **Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria**, Graó, 2010

Lou, M.A., **Atención a las necesidades educativas específicas. Educación Secundaria**, Pirámide, 2011

Santrock, J.W., **Psicología de la educación**, McGraw-Hill, 2011

Martín, C. y Navarro, J.I., **Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato**, Pirámide, 2011

López-Escribano, C., Aguado-Orea, J. y Solbes-Canales, I., **Psicología de la Educación**, Síntesis, 2020

Complementary Bibliography

La Prova, A., **La práctica del aprendizaje cooperativo**, Narcea, 2017

Martín, C. y Navarro, J.I., **Psicología del desarrollo para docentes**, Pirámide, 2009

Masats, D. y Nussbaum, L., **Enseñanza y aprendizaje de lenguas extranjeras en Educación Secundaria Obligatoria**, Síntesis, 2016

Woolfolk, A.E., **Psicología Educativa**, Prentice Hall Hispanoamericana, 2006

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas Externas/V02M066V09301

Traballo Fin de Máster/V02M066V09401

IDENTIFYING DATA**Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos**

Subject	Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos			
Code	V02M066V09103			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Pino Juste, Margarita Rosa			
Lecturers	Pino Juste, Margarita Rosa			
E-mail	mpino@uvigo.es			
Web				
General description	El curriculum es el eje sobre el que se desarrolla la labor educativa, tanto en los aspectos conceptuales (concepciones, componentes, niveles, etc.) como en los procedimientos (procesos de diseño, puesta en práctica, evaluación, etc.). De ahí la importancia del dominio de los contenidos que vamos a trabajar en este modulo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B7	Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B10	Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
B17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
C27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

- D2 Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
- D3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Crear deseños curriculares segundo diferentes modelos, proxectando, en cada caso a toma de decisións dunha forma auto-reflexiva e crítica.	B3 B4 B5 B6 B7 B10 C4 C9 C13 C24 C27 C31 D1 D2 D3
Dominar as diferentes técnicas e tipos de avaliación e responsabilizarse cos procesos avaliativos.	B2 B3 B4 B7 B10 B17 B18 C4 C9 C13 C31 D1 D2 D3

Contidos

Topic	
1. Bases conceptuais e lexislativas.	Curriculum e teorías curriculares Orientacións teóricas do curriculum Modelos de curriculum Bases lexislativas
2. Organización de centros Educativos	Organización do Alumnado Organización do profesorado e liderazgo Organos Colexiados do centro escolar Documentos Institucionais
3. Compoñentes didácticos	Competencias Obxectivos: Tipos e redacción Contidos: Selección e secuenciación Metodoloxía: principios e estratexias Actividades: organización da aula e secuenciación das actividades Recursos didácticos Avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	10	20	30
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	20	20
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	0	14	14
Lección maxistral	11.5	22	33.5
Traballo	0	2.5	2.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Durante as clases presenciais realizaranse exercicios concretos coa finalidade de que o alumnado adquira a consolidación de determinados procedimentos que máis tarde deberán formalizar de forma autónoma no proxecto. Cada alumno presentará ao final do curso as seguintes evidencias: 1.- Redacción dunha orde do día dunha reunión de departamento 2.- Redacción dun acta dunha reunión semanal de departamento 3.- Diseño dunha unidade didáctica facendo especial fincapé nos apartados de metodoloxía e avaliación 4.- Glosario de termos e mapa conceptual de documentos traballados (Máximo cinco folios) Os coñecementos conceptuais valoraranse cunha proba obxectiva.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proxectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio dos contidos mediante a realización dun proxecto deseñado polo profesor. Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte: * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros onde se realizará unha retroalimentación do proceso para corrixir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Realizaranse prácticas autónomas a través de diferentes plataformas didácticas
Lección maxistral	Durante as sesións maxistras realizaranse as explicacións teóricas do tema e aclararanse as dúbidas surtidas durante a elaboración do proxecto. O alumnado disporá dun texto base de guía e axuda.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Nas actividades de aula realizaranse tarefas prácticas sobre o deseño e organización dos elementos curriculares que o alumnado deberá presentar no seu proxecto personalizado, así como actividades de xestión e organización dun centro educativo.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Este proxecto terá como finalidade a programación dunha unidade didáctica integrada innovadora utilizando técnicas metodolóxicas activas e participativas.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballo tutelado	Califícaranse as actividades realizadas na aula para realizar unha retroalimentación positiva e mediante un exame de tipo test comprobarase a consolidación das aprendizaxes.	30	B2	C13	
			B7	C24	
			B17	C27	
				C31	
Aprendizaxe baseado en proxectos	Cada alumno presentará a programación dunha unidade didáctica. Poderá elixir a temática e o curso de implementación.	70	B3	C4	D1
			B4	C9	D2
			B5	C24	D3
			B6		
			B7		
			B10		
			B18		

Other comments on the Evaluation

A avaliación desta materia desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación tentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto de: o campo dos coñecementos, o campo dos procedementos, o campo actitudinal e campo relacional. Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado sexa capaz de dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se me for de maneira integral. A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Por tanto, afecta a todo o proceso de ensino-aprendizaxe. A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por unha banda a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos dispoñibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoialas e fundamentalas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razoada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula.
- 5.- Estrutura lóxica das ideas. 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das achegas e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos o longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización..
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos, etc.

O seguimento dos grupos de traballo convértese nunha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre, etc.). Do mesmo xeito, nalgúns fases do proxecto pídese ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoavaliación) ou o traballo dos demais compañeiros (coavaliación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita resolver os erros na aprendizaxe o antes posible.

- Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, alomenos, do 80 % estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade. Para a avaliación continua haberá tres probas compostas por dous traballos (35%+35%) e un examen (30%), tendo que obter alomenos o 50% da puntuación en cada unha para realizar o cómputo total.

- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/ou na plataforma de teledocencia e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua ou final.

- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación final, ao redor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Cabe resaltar que esta proba estará composta polos mesmos traballos realizados durante o curso; é dicir dous traballos (35%+35%) e un examen (30%). En caso de superar unha das probas da materia (traballos ou exame) conservarase a súa calificación dentro do mesmo curso académico, pero na Acta académica figurará como non superada e colocarse a media resultante da puntuación global obtida (atendendo previamente a súa espectiva ponderación).

Máis información sobre o proceso de avaliación así como sobre o tipo de exame, as orientacións para a realización do traballo, data de entrega, etc. será facilitada baixo demanda do alumnado que precise, ao non poder superar a materia por avaliación continua.

Para a AVALIACIÓN FINAL (GLOBAL) o estudante presentará, por tanto, as mesmas actividades que durante a avaliación continua.

Na web do mestrado poden consultarse as datas do exame oficial: <http://mpe.uvigo.es/index.php?lang=es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CANTÓN MAYO, I. y PINO JUSTE, M.R., **Diseño y desarrollo del curriculum.**, Alianza editorial.,

CANTON MAYO, I. Y PINO JUSTE, M., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, Alianza,

---

Complementary Bibliography

ANTÚNEZ, S. Y GAIRÍN, J., **La organización escolar. Práctica y fundamentos.**, GRAO,

---

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Sistema Educativo e Educación en Valores				
Subject	Sistema Educativo e Educación en Valores			
Code	V02M066V09104			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Fernández González, María Reyes			
Lecturers	Cid Fernández, Xosé Manuel Fernández González, María Reyes			
E-mail	ofoe-to@uvigo.es			
Web				
General description	Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar sen ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe. Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo. Para iso, e en primeiro lugar, é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas e, en definitiva, para mellorar a calidade da educación. A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación. Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización. Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola -Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfieren na súa acción. Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de □Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida. Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle outorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como na LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE, si serían incluídos nos seus contidos. Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Educación Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	

B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
O alumnado comprende os aspectos fundamentais da LOMLOE, en relación cos niveis educativos vinculados ao Mestrado de Secundaria.	B13 D1
O alumnado coñece e valora o rol dos axentes socioeducativos nos procesos educativos formais propios das ensinanzas de secundaria, bacharelato, formación profesional e ensinanzas de idiomas.	B7 C10 C11
O alumnado sabe como deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe con especial atención á equidade, a educación emocional e en valores, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto dos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sostible.	B7 B13 C10 D1

Contidos

Topic	
1. O Universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos. Educación formal, non formal e informal.	1.1. Concepto de educación. Trazos xerais e diferenciais. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.
2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores/as, alumnado, familia) e a súa evolución.	2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOMLOE. Ensinanza obrigatoria e posobrigatoria. Educación Secundaria e Bacharelato. Formación Profesional. Ensinanzas de Idiomas. 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. Asociacións escolares.
3. A educación en valores.	3.1. Marco conceptual da educación en valores e actitudes. Cara unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía e estratexias didácticas ante valores e actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a educación de valores e actitudes.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	8	30	38
Traballo tutelado	6	20	26
Resolución de problemas de forma autónoma	3.5	20	23.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O profesorado presenta os núcleos temáticos da disciplina.
Traballo tutelado	O alumnado realiza traballos nos que aplica os coñecementos desenvolvidos na sesión maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo propio seguindo as indicacións do profesorado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Titorías
Traballo tutelado	Titorías
Resolución de problemas de forma autónoma	Titorías

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Lección maxistral	No caso do ALUMNADO ASISTENTE, a lección maxistral avaliarase mediante a súa presenza nas aulas. Será considerado alumnado asistente aquel que asista, polo menos, a 5 das sesións do módulo. A cualificación pola asistencia ás clases se realizará de acordo co número de sesións ás que se asistira.	20	C10 C11	
Traballo tutelado	O alumnado aplica o coñecemento teórico a casos prácticos.	40	B7 B13	C10 C11
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo de elaboración propia seguindo as indicacións do profesorado.	40	B7 B13	C10 C11 D1

Other comments on the Evaluation

As probas descritas anteriormente conforman a estrutura da AVALIACIÓN CONTINUA, tanto para o alumnado asistente como para o non asistente.

A AVALIACIÓN GLOBAL constará das mesmas probas que a avaliación continua, pero con distintos prazos de entrega, que serán indicados ao comezo do módulo polo profesorado. O alumnado non asistente para compensar os 2 puntos que se poden conseguir na avaliación continua pola asistencia ao total das sesións, deberán realizar un exame de preguntas curtas na data oficial.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web do mestrado.

A cualificación final da materia resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. A superación das mesmas entenderase acadada cando se teña como cualificación polo menos a metade da nota máxima asignada a cada proba. O/a alumno/a que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Camps, V., **El gobierno de las emociones**, 1ª, Herder, 2011
- Cid, X.M., **É posibel unha educación permeable á cultura Popular**, Raigame, 27, pp. 61-65, 2007
- Colom, A.J. (coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, 1ª, Ariel, 1998
- Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, 1ª, Santillana / UNESCO, 1996
- Haydon, G., **Enseñar valores. Un nuevo enfoque**, 1ª, Morata, 2013
- Lorenzo Vicente, J.A., **La educación secundaria en España: problemática histórico-educativa y actual. Monográfico. CEE Participación Educativa, número extraordinario**, Ministerio de Educación, 2011
- Pozo Andrés, Mª del M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, 1ª, Biblioteca Nueva, 2009
- Puig Rovira, J.Mª, Gijón Casares, M., Martín García, X. y Rubio Serrano, L., **Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía**, 1ª, Octaedro, 2007

Complementary Bibliography

- Esteve, J.M., **Educación, un compromiso con la memoria. Un libro para educar en libertad**, 1ª, Octaedro, 2010
- López-Ocón, L., **Un esfuerzo para superar el carácter elitista de la educación secundaria: el caso de la Segunda República española (1931-1936)**. Resgate - Rev. Interdiscip. Cult., Campinas, v. 29, pp. 1-32, Universidade Estadual de Campinas, 2021
- Mestre Chust, V., **La necesidad de la educación en Derechos Humanos**, 1ª, UOC, 2007
- Sarramona, J., **Fundamentos de educación**, 1ª, CEAC, 1989
- Soler, Mª.P. (coord.), **De la educación emocional a la educación en valores**, 1ª, MEC, 2008
- UNESCO, **Reimaginar juntos nuestros futuros. Perfiles Educativos**, 44(177), 200-212, 2022

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**As Linguas Estranxeiras no Contexto Español e Internacional**

Subject	As Linguas Estranxeiras no Contexto Español e Internacional			
Code	V02M066V09230			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	8	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dpto. Externo			
Coordinator	Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo			
Lecturers	Bouzada Jabois, Carla Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo			
E-mail	gonzalo@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
General description	Esta materia pretende proporcionar unha visión panorámica e comprensiva da docencia de linguas estranxeiras en España e en Galicia en termos de lexislación e das estruturas educativas actuais no contexto dos obxectivos fixados polo Marco común europeo de referencia para as linguas. A información proporcionada no curso será tratada dun xeito práctico por medio de debates e de estudos comparativos entre a situación no contexto nacional e as políticas educativas e aportacións máis significativas dos países do noso entorno europeo de xeito prioritario, pero tamén doutras zonas relevantes do mundo global.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
B17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
C14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	B1 B3 B4 B5 C3 C7 D1 D3
Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	B4 B10 B17 C8 C10 C12 D3
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	B1 B13 C6 C14 D1
Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	B4 B6 B13 B17 C7 C10 C14 D1 D3
Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	B5 B10 B17 C3 C8 C12 D3
Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	B5 B10 B17 C7 C10 C12 C14 D3
Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.	B5 B10 C3 C8 C10 C12 C14 D3
Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	B1 B13 B17 C6 C7 C14 D1 D3

Contidos

Topic

1.- O ensino de linguas no presente modelo educativo, estatal e autonómico.	Visión panorámica do ensino de linguas no Estado español e en Galicia desde as perspectivas da educación obrigatoria, post-obrigatoria ou de réxime especial.
2. O Marco común europeo de referencia para as linguas. Obxectivos, métodos e prioridades da política lingüística europea.	Estudo e discusión dos documentos fundamentais sobre o ensino de linguas estranxeiras no contexto europeo.
3.- Os niveis de referencia de aprendizaxe de linguas e o desenvolvemento de competencias.	Descrición e estudo en detalle das competencias específicas, transversais e complementarias a desenvolver nos distintos niveis de aprendizaxe.
4.- O ensino-aprendizaxe e certificación de linguas estranxeiras polas institucións internacionais.	Información relevante sobre institucións internacionais dedicadas ao ensino e certificación das linguas estranxeiras membros de ALTE, CERCLES, EALTA, e outras.
5.- O deseño curricular base.	O currículo, e os seus elementos, das linguas estranxeiras na ESO, Bacharelato, FP e Escolas Oficiais de Idiomas. Os proxectos lingüísticos de centro (PLC).
6.- As programacións didácticas vixentes.	Panorámica das programacións actuais nos distintos tipos de ensino e a súa discusión desde a perspectiva dos obxectivos fixados nos contextos nacional e internacional. A organización dos departamentos de linguas estranxeiras. Acceso á función pública docente para profesorado de linguas estranxeiras.
7.- As linguas estranxeiras como fenómeno global. Experiencias educativas internacionais	Visión panorámica dos sistemas educativos internacionais máis relevantes. Metodoloxía CLIL/AICLE.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo previo	4	6	10
Lección maxistral	20	50	70
Traballo tutelado	20	30	50
Presentación	20	50	70

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo previo	Presentación do curso: Discusión dos obxectivos, métodos, materiais e sistemas de avaliación.
Lección maxistral	Clases teóricas nas que se imparten os contidos do temario.
Traballo tutelado	Actividades prácticas de autoavaliación de coñecementos na parte final de cada sesión.
Presentación	Actividades de aplicación e ampliación de contidos realizadas polo estudantado na aula.

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais. Tamén haberá servizo de consulta en liña.
Traballo tutelado	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.
Presentación	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballo tutelado	Unha recapitulación e comentario do impartido en cada sesión do curso publicado por cada alumno/a no seu blogue de traballo, tanto da primeira parte da materia (30%) como da segunda (30%).	60	B1 B3 B5 B10	C7 C10 C14	
Presentación	Unha presentación sobre un aspecto relacionado co temario da materia durante as sesións presenciais do curso.	40	B1 B4 B6 B10 B13 B17	C3 C6 C8 C10 C12	D1 D3

Other comments on the Evaluation

AVALIACIÓN CONTINUA E ASISTENCIA

O alumnado que asista regularmente ás aulas será avaliado durante o curso (**avaliación continua**) por medio de tres tarefas: 1) as entradas publicadas nos blogues de traballo de xeito regular durante o curso referidos á primeira parte da materia (30%), 2) as entradas publicadas nos blogues de traballo de xeito regular durante o curso referidos á segunda parte da materia (30%) e 3) unha presentación sobre un aspecto relacionado cos contidos do programa previamente acordado co profesorado da materia (40%). Ademais, terá que realizar as tarefas de aula programadas durante o desenvolvemento da materia.

As entradas dos blogues terán que ser redactadas e publicadas conforme ao calendario que se fixe ao comezo do curso. Cada comentario entregado tarde contará como 0 a efectos do 30% +30% da cualificación final que corresponde a "traballos tutelados". As normas de redacción e tratamento de temas deses comentarios tamén serán fixadas ao comezo das sesións presenciais. No tocante as presentacións, estas terán lugar tamén durante as sesións presenciais do curso segundo as datas fixadas polo profesorado da materia.

O alumnado que supere o 20% de inasistencia ás sesións docentes perderá o seu dereito á avaliación continua descrita no parágrafo anterior e poderá obter unha avaliación global por medio dun exame final comprensivo, tal e como se describe máis abaixo.

O plaxio nun traballo ou presentación será cualificado cun 0.

É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI e estar ao tanto das datas de entrega de traballos, de presentacións e de avaliación.

AVALIACIÓN GLOBAL

O alumnado que non siga ou non supere a avaliación continua poderá acollerse a unha avaliación global da materia, que se realizará mediante un exame (tanto na convocatoria de primeira oportunidade como na da segunda oportunidade).

Este exame consistirá na realización dunha proba que constará de dúas partes, unha por cada un das/os docentes da materia. Cada profesor/-a emitirá unha nota individual sobre 10 puntos, e esta será finalmente ponderada nun 50%, e sumada á do outro docente para obter a cualificación final do/a alumno/a.

As datas destes exames serán fixadas pola secretaría do Mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Baidak, N. et alii, **Key data on teaching languages at school in Europe. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, European Commission.**, EU Bookshop, 2012

Braine, G. (edit.), **Teaching English to the World: History, Curriculum, and Practice**, Routledge, 2005

Consello de Europa, **CEFR Companion Volume with New Descriptors**, Consello de Europa, 2018

Cantón, I. & Pino, M. (coord.), **Diseño y desarrollo del currículum.**, Alianza Editorial, 2011

Consello de Europa, **Marco común de referencias para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación**, Centro Virtual Cervantes,, 2002

García Doval, F. et alii, **Marco y Portafolio: Porta Linguarum para los europeos**, Grupo Editorial Universitario, 2004

Ibáñez, J., Sanz, E. & Goicoechea, N. (edit.), **La Interculturalidad y el Aprendizaje de las Lenguas en el Espacio Europeo.**, Servicio Publicaciones de la Universidad de Burgos, 2006

Jones, N. & Saville, N., **European language policy: assessment, learning and the CEFR**, Cambridge University Press, 2009

Marsh, D. & Frigols Martín, M.J., **Content and Language Integrated Learning**, Blackwell Publishing, 2012

Vez, J.M., **Multilingual education in Europe: policy developments**, Grupo Editorial Universitario, 2009

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas Externas/V02M066V09301

Traballo Fin de Máster/V02M066V09401

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras/V02M066V09231

Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras/V02M066V09232

IDENTIFYING DATA**Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras**

Subject	Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras			
Code	V02M066V09231			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dpto. Externo Filoloxía inglesa, francesa e alemá Tradución e lingüística			
Coordinator	Salceda Rodríguez, Hermes Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo			
Lecturers	Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo Costa da Silva, Maria Manuela Ferreiro Vázquez, Óscar Rodríguez Rodríguez, Cristina Salceda Rodríguez, Hermes			
E-mail	gonzalo@uvigo.es hermes.salceda@uvigo.es			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.

D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Ofrecer ao futuro profesorado de ESO, Bacharelato, FP e Ensino de Idiomas a formación pedagóxica e didáctica esixida pola lexislación actual.	B3 B4 B5 C6 C13 D1
Coñecer os contidos curriculares	B3 B4 B5 C9
Elaborar e programar unidades didácticas.	B3 B4 B5 C7 C9 C13 C14 D1 D2 D3
Buscar e deseñar actividades que fomente a competencia comunicativa traballando as catro destrezas (falar, escoitar, ler, escribir) utilizando diferentes materiais e recursos (oral, impreso, audiovisuais, dixitais, multimedia...).	B3 B4 B5 C2 C8 C13 C14 D1 D2 D3
Adquirir estratexias para traballar atendendo á diversidade.	B3 B4 B5 C2 C8 C9 C10 C11 C13 D1 D2 D3
Dominar habilidades para que o proceso ensino aprendizaxe se desenvolva sempre no marco da educación en valores, a estimulación e esforzo do alumnado, dotándoo das ferramentas necesarias para aprender a aprender e favorecer a autonomía persoal.	B3 B4 B5 C8 C9 C10 C11 C13 C14 D1 D2 D3

Contidos

Topic

Situacións e variábeis de ensino das linguas estranxeiras	☐ Contextos de adquisición e uso ☐ Repertorio lingüístico
Novas metodoloxías na didáctica da ensinanza das linguas estranxeiras	☐ A aprendizaxe das linguas estranxeiras baseada en tarefas (ABT) ☐ A aprendizaxe das linguas estranxeiras baseada en proxectos (ABP) - Situacións de aprendizaxe e avaliación competencial ☐ A clase invertida na didáctica da ensinanza das linguas estranxeiras
Estratexias de comunicación. A comunicación oral e escrita e o seu tratamento na aula. Procedementos para o fomento das habilidades comunicativas na aprendizaxe de linguas estranxeiras	- Actividades de expresión, interacción e mediación oral - Actividades de expresión, interacción e mediación escrita ☐ Actividades de comprensión oral e escrita ☐ O uso dos rexistros coloquial e culto nas actividades de expresión e interacción oral e escrita
Actividades de lingua	☐ Tipoloxía ☐ Incorporación das actividades de léxico e dos contidos gramaticais e funcionais
Técnicas de escrita e redacción	
Materiais para a didáctica das linguas estranxeiras	- Materiais e recursos didácticos - O uso dos libros de texto. - Uso das TIC e móbiles.
Fomento da lectura e uso da literatura na didáctica do ensino/aprendizaxe das linguas estranxeiras	
A dimensión cultural na didáctica da ensinanza das linguas estranxeiras	
Apoio, diversidade e multiculturalidade na didáctica das linguas estranxeiras. Contextos de aplicación da didáctica das LE.	- Lifeskills /competences pour la vie - Deseño Universal para a Aprendizaxe (DUA) na didáctica das linguas estranxeiras - Medidas de atención á diversidade na didáctica das linguas estranxeiras - Avaliación da atención á diversidade na didáctica das linguas estranxeiras - Traballar coa cultura da LE: o papel dos/as auxiliares de conversa. - Programas AICLE/CLIL
Os sistemas audiovisuais na didáctica das linguas estranxeiras	- Tipoloxía e emprego ☐ Didactización e remediación de documentos audiovisuais
A avaliación na aula de linguas estranxeiras	- Avaliación inicial, formativa e final - Uso de descriptors (rubrics)

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	60	120	180
Traballo tutelado	30	0	30
Debate	10	10	20
Estudo de casos	20	20	40
Traballo	0	30	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación dos puntos esenciais dos contidos da materia.
Traballo tutelado	Resolución na aula de actividades relacionadas cos contidos da materia e encamiñadas a acadar os obxectivos fixados para a mesma.
Debate	Construción dunha visión crítica sobre os contidos da materia mediante o intercambio de opinións na aula.
Estudo de casos	Análise de prácticas metodolóxicas de especial interese.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de tutoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.
Estudo de casos	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de tutoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.

Traballo tutelado	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.
Debate	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.
Tests	Description
Traballo	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.

Avaliación					
Description	Qualification	Training and Learning Results			
TraballoNa modalidade de avaliación continua, cada alumno deberá realizar ao longo do curso 5 probas de avaliación (unha por cada un dos docentes da materia). Os criterios de avaliación, así como o formato, modalidade e prazos de presentación serán establecidos en cada grupo por cada profesor responsábel no inicio do curso. A avaliación será, por tanto, continua, progresiva e sumativa. Cada profesor emitirá unha nota individual sobre 10. Esta será ponderada en función do número de horas do docente e sumada á dos demais para obter a cualificación final do alumno.	100	B3	C2	D1	
		B4	C6	D2	
		B5	C7	D3	
			C8		
			C9		
			C10		
			C11		
			C13		
			C14		

Other comments on the Evaluation

ASISTENCIA E AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado que asista regularmente ás clases será avaliado durante o curso por medio de un mínimo de 5 probas de avaliación (traballos e actividades propostos polos docentes), unha por cada un dos/as docentes da materia. Os criterios de avaliación, así como o formato, modalidade e prazos de presentación serán establecidos en cada grupo por cada profesor/-a responsábel no inicio do curso. A avaliación será, por tanto, continua, progresiva e sumativa. Cada profesor/-a emitirá unha nota individual sobre 10. Esta será ponderada en función do número de horas do/a docente e sumada á dos/as demais para obter a cualificación final do alumno/a.

O alumnado que supere o 20% de inasistencia ás sesións docentes perderá o seu dereito á avaliación continua descrita no parágrafo anterior e poderá obter unha avaliación global por medio dun exame final comprensivo, tal e como se describe máis abaixo.

O plaxio nun traballoou presentación será cualificado cun 0.

É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI e estar ao tanto das datas de entrega de traballos, de presentacións e de avaliación.

AVALIACIÓN GLOBAL

O alumnado que non siga ou non supere a avaliación continua poderá acollerse a unha avaliación global da materia, que se realizará mediante un exame (tanto na convocatoria de primeira oportunidade como na da segunda oportunidade).

Este exame consistirá na realización dunha proba que constará de cinco partes, unha por cada un das/os docentes da materia. Cada profesor/-a emitirá unha nota individual sobre 10 puntos, e esta será finalmente ponderada en función do número de horas que cada docente imparte, e sumada á dos demais para obter a cualificación final do/a alumno/a.

As datas destes exames serán as fixadas pola secretaría do Mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CANTÓN, I. & PINO, M. (coord.), **Diseño y desarrollo del currículum**, Alianza Editorial, 2011

- CONTI, G & SMITH, S., **The Language Teacher Toolkit**, Amazon, 2016
- PALACIOS, I., **□Aprendiendo a aprender en el aula de lenguas extranjeras. Las estrategias de aprendizaje y su tratamiento en el aula□**. En Cassany, Daniel, **El Portfolio Europeo de Lenguas.**, pp. 155-184., Ministerio de Educación, 2006
- PALACIOS, I. (dir.) ET ALII, **Diccionario de enseñanza y aprendizaje de lenguas**, En clave-ELE, 2007
- PALACIOS, I. (dir.) ET ALII, **Diccionario de ensino e aprendizaxe de linguas (versións española e galega)**, 1.0, 2019
- Complementary Bibliography**
- ADAM, J-M., **Textes: types et prototypes**, Arman Colin, 2011
- BENTLEY, K., **The TKT (Teaching Knowledge Test) course: CLIL Module (Content and Language Integrated Learning)**, Cambridge University Press, 2010
- DALE L. & TANNER, R., **CLIL activities: a resource for subject and language teachers**, Cambridge University Press, 2012
- DOLZ, J. & SCHNEUWLY, B., **Pour un enseignement de l'oral □ Initiation aux genres formels à l'école**, ESF, 1998
- DUFAYS, J.-L., GEMENNE, L. & LEDUR D., **Pour une lecture littéraire. Histoire, théories, pistes pour la classe**, 2ª edición, De Boeck-Duculot, 2005
- GODARD, A. (dir.), **La littérature dans l'enseignement du français langue étrangère**, Didier, 2014
- HARMER, J., **The Practice of English Language Teaching**, 5ª edición, Pearson, 2014
- HOUSE, S (coord.), **Didáctica del Inglés: Classroom Practice**, Graó, 2011
- HUVER, E., SPRINGER, C., **L'évaluation en langues**, Didier, 2011
- LAURENS V., **"Modéliser des séquences en FLE et FLM: analyse comparée de l'unité didactique et de la séquence didactique"** en **Le français aujourd'hui**, n° 176, 2012, p. 59-75., 2012
- LEBRUN, M., LACELLE, N; BOUTIN, J.-F., **Introduction de La littératie médiatique multimodale. De nouvelles approches en lecture-écriture à l'école et hors de l'école**, PUO, 2012
- MCCARTHY, M. O'KEEFE, A. & WALSH, S., **Vocabulary Matrix: Understanding, Learning, Teaching.**, Heinle Cengage Learning, 2009
- MEHISTO, P., MARSH, D., & FIGOLS, M.J., **Uncovering CLIL**, Macmillan, 2008
- MOIRAND, S., **Enseigner à communiquer en langue étrangère**, Hachette, 1990
- Oulipo, (Hermes Salceda ed.), **Atlas de literatura potencial 1: Ideas potentes**, Pepitas de calabaza, 2016
- PARRISH, B., **Teaching Adult English Language Learners: A Practical Introduction**, 2ª edición, Cambridge University Press, 2019
- RINVOLUCRI, M., **Humanising your Coursebook (Activities to bring your classroom to life)**, Delta Publishing, 2002
- RIVÉ, R. & VIDAL, N., **Project Work step by step (Handbooks for the English classroom)**, Macmillan Education, 1993
- SAN ISIDRO, F.X. (coord.), **Materiais Plurilingües 3.0: Formación, creación e difusión**, Xunta de Galicia, 2011
- SCHWIETER, J.W. & BENATI, A. (edit.), **The Cambridge Handbook of Language Learning**, Cambridge University Press, 2019
- SCRIVENER, J., **Learning Teaching**, Macmillan, 2011
- TAYLOR, J., **The Minimax Teacher**, Delta Publishing, 2001
- TOMALIN, . & STEMPLESKI, S., **Cultural Awareness**, Oxford University Press, 2003
- THORNBURY, S., **An A-Z of ELT. A Dictionary of Terms and Concepts**, Macmillan, 2014

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Strategies for Teaching Innovation in the Field of Foreign Languages**

Subject	Strategies for Teaching Innovation in the Field of Foreign Languages			
Code	V02M066V09232			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, Formación Profesional y Enseñanzas de Idiomas. Especialidad: Lenguas y Literaturas. Lenguas Extranjeras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1st	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Martínez Insua, Ana Elina			
Lecturers	Martínez Insua, Ana Elina Pérez Guerra, Javier			
E-mail	minsua@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
General description	From a markedly practical perspective, this module will make students familiar with the concepts of teaching innovation and digital teaching competence. After becoming familiar with and analysing certain innovative methodologies and a wide repertoire of digital tools and resources, students will create an innovative project in which they will have to put into practice the knowledge and skills acquired.			

Training and Learning Results

Code	
B3	
B8	
C7	(*)Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
C8	(*)Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C9	(*)Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	(*)Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C13	(*)Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C14	(*)Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
D1	(*)Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	(*)Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	(*)Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results

Practice acquired knowledge by developing innovative materials for foreign language teaching	B3 B8 C7 C8 C9 C10 C13 D1 D2 D3
Knowledge of regional, national and international projects of teaching innovation in the field of foreign languages	B3 C7 C14 D1 D2

Contents

Topic	
- Introduction	. Teaching innovation . Digital competence (teacher) . Frames of reference (DigComp21; DigCompEdu; DigCompOrg)
- Teaching innovation and ICT	. Contexts of innovation . Intellectual property, copyright, licenses . Innovative methodologies . Software, applications, tools
- Implementation	. Information and information literacy . Communication and collaboration . Digital content creation . Security and use licenses

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	2	4
Lecturing	9	35	44
Seminars	14	24	38
Workshops	13	17	30
Presentation	4	30	34

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	Presentation of the module by the teaching staff.
Lecturing	Presentation of the most theoretical contents by the teaching staff
Seminars	Activity focused on student work on specific topics of the module: search, reading, documentation work and preparation of the activity itself
Workshops	Activity focused on the acquisition of procedural knowledge and instrumental skills on specific topics of the module: elaboration, by the students, individually or in groups, of teaching materials focused on innovation
Presentation	Presentation of a teaching innovation project by the students. The project will provide a solution to the challenge posed to the students

Personalized assistance

Methodologies	Description
Seminars	(a) Classroom and/or Remote-Campus academic assistance (b) Individualized in-person or virtual office-hours assistance (Ana Elina Martínez Insua: office B31, Javier Pérez Guerra: office B43)
Workshops	(a) Classroom and/or Remote-Campus academic assistance (b) Individualized in-person or virtual office-hours assistance (Ana Elina Martínez Insua: office B31, Javier Pérez Guerra: office B43)

Assessment

Description	Qualification Training and Learning Results

Lecturing	Attendance and participation in ordinary teaching sessions.	5	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3
Seminars	Submission of the assignment and activities required throughout the ordinary teaching sessions	30	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3
Workshops	Submission of the assignment and activities required throughout the ordinary teaching sessions	30	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3
Presentation	Elaboration and presentation of a teaching innovation project following the requirements announced by the instructors	35	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

Comments on evaluation

General considerations

To pass the module students will be required to achieve a minimum grade of 5 points (out of 10).

Total or partial plagiarism in any assignments and/or activities, as well as the failure to respect licenses of use, will result in an automatic Fail mark in the subject. Claiming ignorance of what plagiarism entails will not exempt students from their responsibility in this aspect.

1st assessment call

There are two evaluation systems (continuous and final) to pass the module in the first call and taking part in one of them implies the impossibility of participating in the other.

a) Continuous evaluation

In order to take part in this system, students must complete and hand in the different activities and assignments proposed in seminars and workshops on time. Any activities that are not handed in by the stipulated deadline will be counted as 0. Likewise, students who opt for this assessment system must comply with the minimum attendance requirement agreed by the master's degree.

b) Final evaluation

The final grade of students who opt for this final assessment system will be based on the grades obtained in the single test established by the master's coordination. Notice that the single assessment test will deal with the theoretical and practical aspects of the subject and its character will be markedly practical, similarly to the tests for students who opt for the continuous assessment system.

In order to take the single test, students must bring a laptop or tablet.

2nd assessment call

The single exam officially set by the master's coordination for the month of June/July will deal with the theoretical and practical aspects of the subject. Similarly to the single assessment test of the first opportunity, this one will be markedly practical.

In order to take the single test, students must bring a laptop or tablet.

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Salinas, Jesús, **Innovación docente y uso de las TIC en la enseñanza universitaria**, 1, Revista Universidad y Sociedad del Conocimiento, 2004

Raposo, M., Jacinto, J.J., Martínez, M.E., Florencio, A.P., **As TIC no ensino. Políticas, usos e realidade**, Editorial Andavira, 2013

Raposo Rivas, M., Martínez, M.E., **As TIC e as súas aplicacións na aula: Misión posible**, Editorial Toxosoutos, 2013

Trejo Sirvent, M.L., LLaven Coutiño, G., Culebro Mandujano, M.E., **Retos y desafíos de las TIC y la innovación educativa**, Atenas. Revista científico pedagógica, 2014

Recommendations

Other comments

If no computer room is available, students will attend in-person sessions with laptops or tablets. Students must have access to the wifi network of the University of Vigo.

It is essential to consult the materials and news through the MooVi platform, as well as the dates of the tests.

The use of the services provided by the libraries of the University of Vigo (reference, bibliographical search, loan, etc) is recommended

---

IDENTIFYING DATA				
Prácticas Externas				
Subject	Prácticas Externas			
Code	V02M066V09301			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Garrido González, Josefa			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://http://mpe.uvigo.es/gl/			
General description	As prácticas externas están orientadas a completar e reforzar as competencias asociadas ao título. Realizaranse nunha contorna laboral e profesional real relacionado con algún dos ámbitos da Educación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B10	Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
B12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
B16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
C28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
C29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
C30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results

Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas do centro no que se realizan as prácticas	B3 B5 B6 B10 B12 B16 C28 C30 C31 D1 D2
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	B3 B5 B6 B10 B12 B16 C28 C29 C30 C31 D1 D2 D3
Asumir que a competencia profesional do docente ten que evolucionar e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	B12 B16 C31 D3

Contidos

Topic

Deseño de materias da especialidade

Elaboración de materiais e actividades

Aplicación de técnicas e estratexias de aprendizaxe en distintas etapas e cursos.

Análise da práctica educativa

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticum, Practicas externas e clínicas	150	0	150
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	0	150	150

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. A titorización será levada a cabo por un docente do centro e un docente da universidade.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O alumnado terá dous titores ou titoras que o apoiarán nesta materia. Un titor/a no centro de prácticas e un titor/a na universidade que será o seu titor/a de PAT

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria (150 horas). RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50			
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	Elaboración dunha memoria de prácticas na que se explique o paso polo centro de prácticas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50	B3 B5 B6 B10 B12 B16	C28 C30 C31	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Feliz, T. y Rico, M.C., **La formación inicial de los profesores de secundaria.**, Sanz y Torres., 2008

González, M. T., Escudero, J. M., Nieto, J. M. y Portela, A., **Innovaciones en el gobierno y la gestión de los centros escolares.**, Síntesis, 2011

Marco, B., **Competencias Básicas: Hacia un nuevo paradigma educativo**, Narcea, 2008

Perrenoud, Ph, **Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar**, Grao, 2007

Perrenoud, Ph, **Diez nuevas competencias para enseñar**, Graó, 2004

Sierra, B. y Pérez Ferra, M, **La comprensión de la relación de la teoría-práctica: una clave epistemológica de la didáctica.** *Revista de Educación*, 2007

Latorre, A., **La investigación-acción. Conocery cambiar la práctica educativa**, Grao, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Subjects that it is recommended to have taken before

Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos/V02M066V06226

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V06102

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V06103

Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional/V02M066V06227

A Formación Profesional/V02M066V06225

Orientación e Función Titorial/V02M066V06101

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V06104

IDENTIFYING DATA				
Traballo Fin de Máster				
Subject	Traballo Fin de Máster			
Code	V02M066V09401			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Ecología e biología animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Garrido González, Josefa			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
General description	Materia orientada á realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalguna das liñas do módulo específico do máster, e estará relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
C26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
C27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	B6 B12 C26 C27 D1 D2

Contidos

Topic
Elaboración de un traballo de investigación no ámbito da educación secundaria

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	139	149

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Se realizará por cada alumno o alumna delante de un tribunal unipersonal donde ejercerá la presidencia la persona tutora. Su exposición será apoyada con los medios informáticos, audiovisuales, multimedia, etc. oportunos, con una duración entre 8 y 10 minutos y posteriormente el tribunal formulará al alumno las cuestiones que considere oportunas durante 5 minutos.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalguna das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñárase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Traballo de investigación no ámbito da educación secundaria tutelado por un docente da titulación.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Presentación	Será realizada por cada alumno ou alumna diante dun tribunal. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 8 e 10 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE: -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	30	C26 D1 D2

Traballo tutelado	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalguna das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñarse ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade. RESULTADOS DE APRENDIZAXE: -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	70	B6 B12	C26 C27	D1 D2

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Comisión para xulgar o Traballo Fin de Mestrado : elaboración, presentación e defensa do TFM: 100% da nota

- Calidade do documento escrito
- Pertinencia do contido exposto.
- Calidade da presentación oral.
- Capacidade para a súa defensa.
- Grao de resolución manifestado.
- Adecuación dos recursos e medios empregados na presentación, incluído o uso das TIC.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

APA, **Manual de Publicaciones de la American Psychological Association**, 3ª, Manual Moderno., 2010

Feliz, T., Ricoy, M. C. et al., **The software for the content analysis: wrong, technical and artistic uses. Beyond Text: Video and other Medium Use in Qualitative Research (pp. 103-120)**, 2012

Hernández, R., Fernández, C. & Baptista, P., **Metodología de la investigación**, McGraw-Hill., 2006

Flick, U., **Introducción a la investigación cualitativa**, Morata., 2004

Mcmillanm, J. y Shumacher, S., **Investigación educativa una introducción conceptual.**, Pearson., 2005

Ricoy, M.C., **Consideraciones sobre la construcción de los instrumentos de recogida de información en la investigación educativa.**, Guadalbullón, 2009

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102

Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/P02M066V06106

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V06103

Prácticas Externas/P02M066V06301

Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104

Other comments

É necesario superar tódalas materias da titulación para poder presentarse ao TFM.
